

AUGUSTÍN PROCHOTSKÝ: KARCINÓM HRUBÉHO ČREVA A KONEČNÍKA.

Litera Medica, Bratislava 2006, náklad 1500 výtisků, ISBN 80-967189-4-0

Monografie o 652 stranách, 1. vydání, předmluvu napsal prof. MUDr. Jiří Hoch, CSc.

Kniha je přehledně členěna do 36 kapitol, ve kterých postupuje autor systematicky od incidence a epidemiologie, etiopatogenezy, rizikových skupin a rizikových faktorů, přes prevenci, screening, symptomatologii, diagnostiku, diferenciální diagnostiku, polypektomie, patologickou anatomii, klasifikaci, progresi a prognostické faktory. Pokračuje úlohou patologa a originálními anatomickými studiemi, různými terapeutickými modalitami včetně léčby lokální, paliativní a adjuvantní. Nepominul pokročilá stadia, léčbu bolesti. Z chirurgických postupů se věnuje hodnocení různých typů anastomóz, technice stomií a rovněž hodnotí přínos laparoskopických přístupů. Dále zmiňuje faktory, ovlivňující výsledky léčby, otázky prevence trombembolické choroby, rizikové faktory a končí dispenzarizací nemocných.

Docent Prochotský dokončil obdivuhodné dílo, které v české i slovenské literatuře v podobném rozsahu dlouho chybělo. Pravděpodobně poslední slovenská monografie na podobné téma banskobystřického Antona Pelikána je z roku 1985. V Česku vyšlo v posledních letech několik stručnějších publikací s tématem kolo-

rektální či rektální karcinom (L. Holubec 2004, Markéta Jablonská 2000, 2004, Kamil Vysloužil 2005).

Na monografii je obdivuhodné, že byla zpracována jediným autorem (kromě kapitoly o léčbě bolesti, na které se podílela L. Nemčíková).

Kniha je formátu A4, velmi kvalitně provedená. Je velice přehledná a navíc obsahuje i CD verzi. Počet citací je rovněž hodný obdivu: (1930). Je bohatě doprovázená schémata i barevnými obrázky (530) a přehlednost zvyšuje i počet tabulek (90).

Publikace je určena nejen začínajícím a zkušeným chirurgům, ale i gastroenterologům a širší lékařské veřejnosti. Mnohá poučení v najdou i patologové a onkologové, jakož i další specialisté.

Kniha má i některé drobné nedostatky. Jako většina slovenských a českých publikací věnuje malou pozornost vlastnímu písemnictví. Stejnou měrou opomíjí publikace našich sousedů a východní Evropy vůbec. Některé kapitoly jsou příliš stručné (kalkulace operačního rizika, karcinom análního kanálu), jiné zase naopak svým rozsahem převyšují význam tématu (mechanická příprava střeva před operací), kam je zařazena navíc i antibioprophylaxe. V kapitole o adjuvantní radioterapii se tato zaměřuje s terapií neoadjuvantní.

Publikace A. Prochotského by neměla chybět v žádné knihovně chirurgického pracoviště a jistě najde cestu k řadě kolegů s hlubším zájmem o kolorektální karcinom, který je svojí incidencí závažným medicínským a společenským problémem v Česku i na Slovensku.

SkříčkaT.